

Datum van inontvangstneming : 27/06/2025

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-300/25–1

Zaak C-300/25 [Duftošek]ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

24 april 2025

Verwijzende rechter:

Nejvyšší soud (Tsjechië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

26 maart 2025

Verzoekende partij in cassatie en verwerende partij in eerste aanleg:

SQ

Verwerende partij in cassatie en verzoekende partij in eerste aanleg:

YR

[OMISSIS]

BESLISSING

De Nejvyšší soud (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Tsjechië; hierna: „NS”) [OMISSIS] [samenstelling van de rechterlijke instantie] heeft in de zaak van verzoeker **YR** [OMISSIS], wonende te Praag, Tsjechië, [OMISSIS] tegen verweerster **SQ** [OMISSIS], wonende te Parijs, [OMISSIS] Frankrijk, [OMISSIS] inzake de opheffing en verdeling van een gemeenrechtelijke goederengemeenschap, [OMISSIS] bij de behandeling van het door verweerster ingestelde cassatieberoep tegen de beslissing van de Městský soud v Praze (rechter in tweede aanleg Praag, Tsjechië) van 22 januari 2024, [OMISSIS], beslist:

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

- I. [OMISSIS] [schorsing van de behandeling]
- II. De NS **verzoekt** het Hof krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Is een procedure tot opheffing en verdeling van de gemeenrechtelijke mede-eigendom van een onroerend goed die echtgenoten hebben verkregen ten gevolge van het bij overeenkomst gekozen vermogensstelsel van scheiding van goederen een procedure inzake het huwelijksvermogensstelsel in de zin van artikel 1 en artikel 3, lid 1, onder a), van verordening (EU) 2016/1103 van de Raad van 24 juni 2016 tot uitvoering van de nauwere samenwerking op het gebied van de bevoegdheid, het toepasselijke recht en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen op het gebied van huwelijksvermogensstelsels?

Motivering

I. Feiten en procedure voor de Tsjechische rechterlijke instanties

- 1 De onderhavige zaak betreft een geschil inzake de opheffing en verdeling van de gemeenrechtelijke (vrije) mede-eigendom van onroerende goederen waarbij – volgens verzoeker [in eerste aanleg] - elk van de partijen eigenaar is van een onverdeeld aandeel in een complex van onroerende goederen dat onderdeel uitmaakt van een in Frankrijk gelegen appartementencomplex. Verzoeker en verweester [in eerste aanleg] hebben deze goederen in vrije mede-eigendom verworven staande hun inmiddels ontbonden huwelijk, ten gevolge van hun keuze bij overeenkomst van het vermogensstelsel van scheiding van goederen (uitsluiting van gemeenschap).
- 2 De beslissing inzake de rechterlijke bevoegdheid in de onderhavige zaak hangt af van het antwoord op de vraag welke verordening van toepassing is op een procedure inzake de opheffing en verdeling van de gemeenrechtelijke (vrije) mede-eigendom van een goed indien dat goed door verzoeker en verweester staande hun huwelijk als vrije mede-eigendom is verworven ten gevolge van hun keuze bij overeenkomst van het vermogensstelsel van scheiding van goederen.
- 3 Bij beslissing van 26 oktober 2022 [OMISSIS] heeft de Obvodní soud pro Prahu 5 (rechter in eerste aanleg Praag 5, Tsjechië) de procedure beëindigd op grond dat niet was voldaan aan de procedurele voorwaarden. Deze rechter was van oordeel dat de contractuele scheiding van de huwelijksgoederen ertoe heeft geleid dat nooit een huwelijksgemeenschap tot stand is gekomen, zodat verzoeker en verweester het goed hebben verworven in vrije mede-eigendom. De procedure tot opheffing en verdeling van die gemeenschap, die een (gewone) privaatrechtelijke verhouding is, valt binnen de materiële werkingssfeer van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „Brussel I bis-verordening”).

Overeenkomstig artikel 24, lid 1, van die verordening moet de bevoegdheid in de zaak worden toegekend aan de rechterlijke instanties van de lidstaat waar het goed gelegen is, te weten de Franse rechters.

- 4 Naar aanleiding van het door verzoeker ingestelde hogere beroep heeft de Městský soud v Praze de beslissing in eerste aanleg bij uitspraak van 22 januari 2024 [OMISSIS] herzien en vastgesteld dat de procedure niet kan worden beëindigd.
- 5 Anders dan de rechter in eerste aanleg heeft de appelrechter geoordeeld dat de zaak niet binnen de materiële werkingssfeer van de Brussel I bis-verordening valt maar binnen die van verordening (EU) 2016/1103 van de Raad van 24 juni 2016 tot uitvoering van de nauwere samenwerking op het gebied van de bevoegdheid, het toepasselijke recht en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen op het gebied van huwelijksvermogensstelsels (hierna: „verordening 2016/1103”). De appelrechter was namelijk van oordeel dat alle privaatrechtelijke aspecten van het huwelijksvermogensstelsel binnen de materiële werkingssfeer van die laatste verordening vallen. Naar het oordeel van de appelrechter moet het begrip „huwelijksvermogensstelsel” worden uitgelegd als een autonoom begrip van het Unierecht en omvat het derhalve ook alle facultatieve bepalingen in het kader waarvan echtgenoten op grond van het toepasselijke recht een overeenkomst met elkaar kunnen sluiten. Bijgevolg vormt ook het vermogensstelsel van scheiding van goederen een huwelijksvermogensstelsel in de zin van verordening 2016/1103, aangezien elk stelsel van die aard (en derhalve ook het stelsel van scheiding van goederen) voldoet aan de voorwaarde waaronder die verordening van toepassing is, namelijk dat de procedure betrekking heeft op vermogensrechten die voortvloeien uit een huwelijk. In de onderhavige zaak vloeit de bevoegdheid van de Tsjechische rechter derhalve voort uit artikel 6, onder b), van verordening 2016/1103, aangezien de laatste gewone verblijfplaats van de procespartijen tijdens hun huwelijk in Tsjechië was.
- 6 Verweerster heeft de uitspraak van de appelrechter aangevochten in cassatie op grond dat de zaak rechtens onjuist is beoordeeld.
- 7 De cassatierechter heeft vastgesteld dat de uitkomst van de zaak afhangt van het antwoord op de vraag of de opheffing en verdeling van de vrije mede-eigendom van een onroerend goed die de echtgenoten hebben verkregen ten gevolge van de contractuele vaststelling van het vermogensstelsel van scheiding van goederen, moet worden aangemerkt als een [aspect van een] rechtsverhouding die voortvloeit uit een huwelijk, zodat de zaak binnen de materiële werkingssfeer van verordening 2016/1103 valt, dan wel als een tot het gemene recht behorende burgerlijke en handelszaak in de zin van de Brussel I bis-verordening.

II. Toepasselijke bepalingen van nationaal recht

- 8 De beslechting van de kwestie van de rechterlijke bevoegdheid berust op de toepassing van de rechtstreeks toepasselijke bepalingen van het Unierecht. De nationale wettelijke bepalingen zijn niet van toepassing.
- 9 Ter verduidelijking van de juridische aard van deze zaak, ten aanzien waarvan verzoeker om behandeling en beslechting heeft verzocht, is het evenwel nuttig om te verwijzen naar de hiernavolgende bepalingen van het Tsjechische recht.
- 10 Overeenkomstig § 708 van de zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (wet nr. 89/2012 houdende het burgerlijk wetboek; hierna: „o.z.”) maakt hetgeen aan een echtpaar toebehoort, vermogenswaarde heeft en het voorwerp van rechtsverhoudingen kan zijn, onderdeel uit van de huwelijksvermogensgemeenschap van het echtpaar. Dat geldt niet indien de vermogensgemeenschap staande het huwelijk krachtens de wet ophoudt te bestaan (lid 1). De huwelijksgemeenschap kan worden onderworpen aan een bij wet, bij overeenkomst of krachtens een rechterlijke uitspraak vastgesteld vermogensstelsel (lid 2).
- 11 Overeenkomstig § 709, lid 1, o.z. wordt een gemeenschap in het kader van het wettelijke vermogensstelsel gevormd door de bezittingen die door een van de echtgenoten of door beide echtgenoten tezamen staande hun huwelijk zijn verkregen, met uitzondering van de goederen die in deze bepaling worden genoemd.
- 12 Overeenkomstig § 716, lid 1, eerste volzin, o.z. kan een echtpaar kiezen voor een ander huwelijksvermogensstelsel dan het wettelijke stelsel.
- 13 Overeenkomstig § 717, lid 1, eerste volzin, o.z. kan een contractueel stelsel bestaan in het stelsel van scheiding van goederen, in een regeling inzake de totstandkoming van een gemeenschap bij ontbinding van het huwelijk of in een uitbreiding of beperking van de gemeenschap in het kader van het wettelijke stelsel.
- 14 Overeenkomstig § 729 o.z. kan een echtgenoot in het kader van het vermogensstelsel van scheiding van goederen over zijn eigen goederen beschikken zonder dat de andere echtgenoot daarmee hoeft in te stemmen.
- 15 Overeenkomstig § 1115, lid 1, o.z. zijn personen aan wie een goed gezamenlijk toebehoort deelgenoten.
- 16 Overeenkomstig § 1117 o.z. is elke deelgenoot gerechtigd tot het gehele goed. Dat recht wordt beperkt door hetzelfde recht van elke andere deelgenoot.
- 17 Overeenkomstig § 1121 o.z. is elk van de deelgenoten de uitsluitende eigenaar van zijn aandeel.

- 18 Overeenkomstig § 1122, lid 1, o.z. bepaalt de omvang van een aandeel de mate waarin elke deelgenoot betrokken is bij het gezamenlijke bestuur van het gemeenschappelijke goed, alsook de reikwijdte van de uit de mede-eigendom voortvloeiende rechten en verplichtingen.
- 19 Overeenkomstig artikel 1140 o.z. mag niemand worden gedwongen om in de gemeenschap te blijven (lid 1). Elke deelgenoot kan te allen tijde afsplitsing van zijn aandeel vorderen, op voorwaarde dat het voorwerp ervan kan worden verdeeld, dan wel opheffing van de gemeenschap (lid 2).
- 20 In § 1143 o.z. is bepaald dat wanneer deelgenoten geen overeenstemming bereiken over de opheffing van een gemeenschap, de rechter op vordering van een van de deelgenoten beslist om deze gemeenschap op te heffen. Indien de rechter de gemeenschap opheft, doet hij tegelijkertijd uitspraak over de wijze waarop de deelgenoten hun onderlinge vorderingen dienen af te wikkelen.

III. Toepasselijke bepalingen van Unierecht

- 21 Overeenkomstig artikel 1, lid 1, van verordening 2016/1103 is deze verordening van toepassing op huwelijksvermogensstelsels. Zij is niet van toepassing op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke zaken.
- 22 Overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder a), van verordening 2016/1103 is een „huwelijksvermogensstelsel” een geheel van regels betreffende de vermogensrechtelijke betrekkingen die, ten gevolge van het huwelijk of de ontbinding daarvan, tussen de echtgenoten onderling en tussen de echtgenoten en derden bestaan.
- 23 Overeenkomstig artikel 1, lid 1, van de Brussel I bis-verordening wordt deze verordening toegepast in burgerlijke en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht. Overeenkomstig artikel 1, lid 2, onder a), van de Brussel I bis-verordening is deze verordening niet van toepassing op het huwelijksvermogensrecht of het vermogensrecht ter zake van relatievormen waaraan volgens het hierop toepasselijke recht gevolgen worden verbonden welke vergelijkbaar zijn met die van het huwelijk.
- 24 Overeenkomstig artikel 24, lid 1, van de Brussel I bis-verordening berust de bevoegdheid voor zakelijke rechten op huur en verhuur [en] pacht en verpachting van onroerende goederen, ongeacht de woonplaats van partijen, bij uitsluiting bij de gerechten van de lidstaat waar het onroerende goed gelegen is.
- 25 In overweging 15 van verordening 2016/1103 is bepaald dat alle regels betreffende huwelijksvermogensstelsels in één instrument dienen te worden opgenomen om gehuwde paren rechtszekerheid in vermogensrechtelijk opzicht en een zekere mate van voorspelbaarheid te bieden.

- 26 Overeenkomstig overweging 18 van verordening 2016/1103 dient het toepassingsgebied van deze verordening alle civielrechtelijke aspecten van huwelijksvermogensstelsels te bestrijken, zowel het dagelijkse beheer van het huwelijksvermogen van de echtgenoten als de vereffening van dat vermogen, in het bijzonder ten gevolge van scheiding of overlijden van een van de echtgenoten. Voor de toepassing van deze verordening dient „huwelijksvermogensstelsel” te worden opgevat als een autonoom begrip, waaronder niet alleen de regels moeten worden verstaan waarvan de echtgenoten niet mogen afwijken, maar ook die welke de echtgenoten volgens het toepasselijke recht vrij kunnen overeenkomen, en de eventuele standaardregels van het toepasselijke recht. Het omvat, naast de door bepaalde nationale rechtsstelsels opgestelde specifieke en op het huwelijk toegespitste vermogensrechtelijke regelingen, ook de regeling van het vermogensrecht tussen de echtgenoten onderling en jegens derden die rechtstreeks volgt uit de sluiting of de ontbinding van het huwelijk.
- 27 Overeenkomstig overweging 32 van verordening 2016/1103 dienen de bevoegdheidsregels in deze verordening de burgers met het oog op de toenemende mobiliteit van paren tijdens het huwelijk en ter wille van een goede rechtsbedeling in staat te stellen hun verschillende samenhangende procedures door de gerechten van dezelfde lidstaat te laten behandelen. Daartoe dient deze verordening te beogen dat de rechterlijke bevoegdheid inzake het huwelijksvermogensstelsel wordt geconcentreerd in de lidstaat waarvan de gerechten worden aangezocht in zaken betreffende de erfopvolging van een echtgenoot, overeenkomstig verordening (EU) nr. 650/2012, of de echtscheiding, de scheiding van tafel en bed of de nietigverklaring van het huwelijk, overeenkomstig verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad.
- 28 Overeenkomstig overweging 10 van de Brussel I bis-verordening is het van belang dat alle belangrijke burgerlijke en handelszaken onder de werkingssfeer van deze verordening worden gebracht, met uitzondering van bepaalde duidelijk omschreven aangelegenheden.

IV. Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 29 In de onderhavige zaak heeft verzoeker de rechter overeenkomstig § 1140, lid 1, en § 1143 o.z. verzocht om de vrije mede-eigendom van partijen ten aanzien van het betrokken onroerende goed op te heffen en de gemeenschap te verdelen
- 30 Vast staat dat een procedure tot opheffing en verdeling van een vrije gemeenschap in beginsel moet worden opgevat als een burgerlijke en handelszaak in de zin van artikel 1, lid 1, van de Brussel I bis-verordening. Overeenkomstig artikel 24 van deze verordening wordt op de opheffing en verdeling van een vrije mede-eigendom van een onroerend goed bij uitsluiting beslist door de rechterlijke instanties van de lidstaat waar het goed gelegen is.
- 31 Het bijzondere van de onderhavige zaak bestaat er evenwel in dat, zoals verzoeker betoogt, beide partijen de (enige) deelgenoten zijn in de gemeenschap waarin het

goed is opgenomen en dat zij dat goed hebben verworven staande hun huwelijk. Aangezien partijen voorafgaand aan de verwerving van het onroerende goed een overeenkomst ter zake van het geldende huwelijksvermogensstelsel hebben gesloten, hebben zij de goederen niet verworven in het kader van een huwelijksvermogensgemeenschap, zoals dat anders het geval zou zijn geweest in het kader van het wettelijke stelsel van gemeenschap van goederen, maar hebben zij de goederen verworven volgens de voorwaarden van de (gewone) mede-eigendom, alsof zij niet gehuwd waren.

- 32 Bovendien is de verwijzende rechter van oordeel dat de onderzochte bepalingen van het Unierecht in een dergelijke situatie geen ondubbelzinnig antwoord bieden op de gestelde vraag, gelet op het feit dat het begrip „hewelijksvermogensstelsel” in artikel 1, lid 1, van verordening 2016/1103 en de definitie ervan in artikel 3, lid 1, van deze verordening niet nader zijn gespecificeerd en het begrip mogelijksterwijs autonoom moet worden uitgelegd. Het betreft derhalve geen *acte clair*.

- 33 Uit de bestaande rechtspraak van het Hof [waaronder die over de uitlegging van de bepalingen van het Verdrag van Brussel van 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, zoals gewijzigd bij de toetredingsverdragen naar aanleiding van de geleidelijke uitbreiding van de Europese Unie (hierna: „Executieverdrag”) en van verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „Brussel I-verordening”), voor zover de onderzochte regelingen kunnen worden geacht gelijkwaardig te zijn aan de Brussel I bis-verordening (zie bijvoorbeeld arrest van 10 maart 2022, BMA Nederland, C-498/20, EU:C:2022:173, punt 27, en beschikking van 14 juni 2017, █████ C-67/17, EU:C:2017:459, punt 23)] volgt dat het Hof geschillen over [de goederen van] echtelieden heeft ingedeeld in drie categorieën.

- 34 In de eerste plaats betreft het geschillen in verband met kwesties betreffende de burgerlijke staat, in de tweede plaats vermogensgeschillen tussen echtelieden die rechtstreeks voortvloeien uit de huwelijksband of uit het slaken van die band en in de derde plaats geschillen tussen echtelieden die geen verband houden met het huwelijk. Naar het oordeel van het Hof heeft het Executieverdrag alleen betrekking op geschillen van de derde categorie, terwijl geschillen van de eerste en de tweede categorie buiten de werkingssfeer van dat verdrag vallen (zie arresten van 27 maart 1979, █████ C-143/78, EU:C:1979:83, punt 7 en 31 maart 1982, W./H., C-25/81, EU:C:1982:116, punten 6 en 7, alsook de beschikking van 14 juni 2017, █████ C-67/17, EU:C:2017:459, punt 29).

- 35 In zijn rechtspraak heeft het Hof aangenomen dat bij de vaststelling of een kwestie wordt geregeld door de Brussel I bis-verordening moet worden onderzocht welke factoren kenmerkend zijn voor de aard van de tussen de procespartijen bestaande rechtsbetrekkingen of van het voorwerp van het geschil (zie arresten van 11 april 2013, █████ C-645/11, EU:C:2013:228, punt 32 en aldaar aangehaalde

rechtspraak; alsmede 12 september 2013, [REDACTED] C-49/12, EU:C:2013:545, punt 33 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

- 36 De uitsluitingen van het toepassingsgebied van de Brussel I-verordening vormen uitzonderingen die, zoals iedere uitzondering, en gelet op het doel van de onderhavige verordening, namelijk de handhaving en de ontwikkeling van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid door het bevorderen van het vrije verkeer van beslissingen, strikt moeten worden uitgelegd (zie bijvoorbeeld arrest van 23 oktober 2014, FLYLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, punt 27).
- 37 De in de Brussel I bis-verordening gehanteerde begrippen moeten autonoom worden uitgelegd, in hoofdzaak aan de hand van de systematiek en de doelstellingen van de verordening, teneinde aldus de uniforme toepassing ervan in alle lidstaten te verzekeren. In het kader van de toetsing van de bevoegdheid is een rechterlijke instantie van een lidstaat niet verplicht om een uitgebreide bewijsprocedure te voeren met betrekking tot betwiste feiten die zowel voor de bevoegdheidsvraag als voor het bestaan van het ingeroepen vorderingsrecht relevant zijn, ook niet wanneer het betoog van de ene partij wordt betwist door de andere partij. De rechter toetst zijn bevoegdheid aan alle beschikbare gegevens (zie arrest van 28 januari 2015, [REDACTED] C-375/13, EU:C:2015:37, punt 65).
- 38 Naar het oordeel van de verwijzende rechter heeft het Hof in de aangehaalde rechtspraak, gelet op de bijzondere aard van de onderhavige procedure, die betrekking heeft op de opheffing en verdeling van een vrije gemeenschap en derhalve op een (gewone) civiele rechtsbetrekking die losstaat van het huwelijk maar die tussen de procespartijen juist is ontstaan omdat zij het bestaan van een wettelijke vermogensgemeenschap langs contractuele weg hebben uitgesloten, geen boven elke redelijke twijfel verheven antwoord gegeven op de vraag naar de rechterlijke bevoegdheid in de onderhavige zaak.
- 39 Met andere woorden, de verwijzende rechter is van oordeel dat het Hof in zijn rechtspraak nog geen uitspraak heeft gedaan over de vraag welke van de onderzochte verordeningen van toepassing is op een procedure tot opheffing en verdeling van een vrije gemeenschap in het geval dat de betrokken echtgenoten het betreffende goed in mede-eigendom hebben verworven staande hun huwelijk nadat zij langs contractuele weg het vermogensstelsel van scheiding van goederen hadden vastgesteld. Het Hof heeft zich derhalve nog niet uitgesproken over de vraag of in de betreffende situatie sprake is van een (specifiek) tussen de echtgenoten bestaand vermogensgeschil dat rechtstreeks voortvloeit uit hun huwelijksband of uit de ontbinding van hun huwelijk (zodat de zaak betrekking heeft op het huwelijksvermogensstelsel in de zin van verordening 2016/1103) dan wel of de zaak betrekking heeft op een (gewoon) geschil tussen echtgenoten dat geen verband houdt met hun huwelijk (zodat het gaat om een burgerlijke en handelszaak in de zin van de Brussel I bis-verordening).

- 40 Naar het oordeel van de verwijzende rechter volgt het antwoord op de prejudiciële vraag evenmin uit de beschikking van 14 juni 2017, [REDACTED] C-67/17, EU:C:2017:459, waarin het Hof zich heeft gebogen over een geschil tussen voormalige echtgenoten betreffende de afwikkeling van hun zakelijke rechten na de ontbinding van hun huwelijk. In die beschikking heeft het Hof vastgesteld dat het geschil verband hield met de rechtsbetrekkingen tussen echtgenoten die rechtstreeks voortvloeien uit de ontbinding van hun huwelijk (punt 30).
- 41 De situatie in de onderhavige zaak is op dit punt evenwel anders, wat hieronder nog wat nader zal worden toegelicht. Verzoeker beroept zich namelijk niet op een recht op verdeling van een vermogen dat voortvloeit uit de beëindiging (middels echtscheiding) van zijn huwelijksband met verweerster. Integendeel, hij verzoekt om de opheffing en verdeling van de vrije gemeenschap, opgevat als een gewone figuur van het nationale privaatrecht, die geen verband houdt met hun huwelijk en die niet eens een figuur van het huwelijksvermogensrecht is. Met andere woorden, als deelgenoot kan hij (daadwerkelijk) opheffing en verdeling van de vrije gemeenschap vorderen, ongeacht het verloop van zijn huwelijk met de andere deelgenoot en ongeacht hoe de (andere) aandelen in hun (gemeenschappelijke) vermogen in voorkomend geval worden (moeten worden) verdeeld op de (enkele) grond dat hun huwelijk (door middel van echtscheiding) is ontbonden. Om die reden kan een gewone goederengemeenschap ook staande een huwelijk door de rechter worden opgeheven en verdeeld (ook wanneer het een geslaagd huwelijk betreft) en staat een dergelijke rechterlijke uitspraak volledig los van de oorzaak en het tijdstip van beëindiging van het huwelijk en derhalve ook van de tijd die sinds de beëindiging van dat huwelijk is verstreken.
- 42 Volledigheidshalve kan ook nog worden verwezen naar de conclusies die zijn opgenomen in het rapport van P. Schlosser over het Executieverdrag [Report on the Convention on the accession of the Kingdom of Denmark, Ireland and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to the Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice (Rapport over het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie) (PB 1979, C 59, blz. 71)].
- 43 Volgens dit rapport kan tevens sprake zijn van een zaak die onder het huwelijksvermogensstelsel valt wanneer het recht van de betreffende lidstaat niet voorziet in specifieke bepalingen inzake het huwelijksvermogensrecht, zoals bijvoorbeeld het geval is in het Verenigd Koninkrijk of Ierland. Deze conclusie volgt overigens ook uit de rechtspraak van het Hof, waaruit voortvloeit dat het begrip „hewelijksvermogensstelsel” niet alleen betrekking heeft op dergelijke stelsels die in het kader van de rechtsstelsels van de lidstaten uitdrukkelijk en uitsluitend verband houden met het huwelijk (zie arrest van 27 maart 1979, [REDACTED] C-143/78, EU:C:1979:83 en, in dezelfde zin, conclusie van advocaat-

generaal F. G. Jacobs in de zaak [REDACTED] C-220/95, EU:C:1996:495, punt 66). Volledigheidshalve kan daaraan worden toegevoegd dat de sluiting van een huwelijk in die staten weliswaar geen bijzondere invloed heeft op het vermogensstelsel van de echtgenoten (in de zin dat er geen bijzondere rechtsfiguur van de huwelijksgemeenschap bestaat), maar het niet uitgesloten is dat de rechter uitspraak doet over de toekomstige hoedanigheid (verdeling) van de huwelijksgemeenschap van een echtpaar wanneer hun huwelijk middels echtscheiding wordt ontbonden [Scherpe, J. M., „Marital Agreements and Private Autonomy in Comparative Perspective”. In: Scherpe, J.M. (red.). *Marital Agreements and Private Autonomy in Comparative Perspective*, 1e editie, Oxford-Portland: Hart Publishing, 2012, blz. 460 e.v.].

- 44 Om voornoemde redenen is de verwijzende rechter van oordeel dat de onderzochte regelingen van het Unierecht bij de beantwoording van de vraag niet kunnen worden opgevat als een *acte éclairé*.
- 45 De rechter is van oordeel dat het voor de beantwoording van de gestelde vraag ook nuttig is om opheldering te verschaffen ten aanzien van bepaalde aspecten van het Tsjechische recht, die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van de vraag of de onderhavige zaak, gelet op het voorwerp van de procedure, met name moet worden opgevat als een procedure betreffende het huwelijksvermogensstelsel (en derhalve of het geschil „rechtstreeks” voortvloeit uit de genoemde huwelijksband).
- 46 De reden hiervoor is dat de wettelijke bepalingen van de onderzochte verordeningen volgens de rechtspraak van het Hof als complementair kunnen worden beschouwd, in die zin dat burgerlijke en handelszaken in beginsel binnen de materiële werkingssfeer van de Brussel I bis-verordening vallen, maar dat de uit het huwelijk voortvloeiende vermogensrechten, die krachtens artikel 1, lid 2, onder a) op grond van het specifieke karakter ervan zijn uitgesloten van de werkingssfeer van deze verordening, overeenkomstig artikel 1, lid 1, van verordening 2016/1103 binnen de werkingssfeer van laatstgenoemde verordening vallen. Bijgevolg moet worden onderscheiden of de zaak betrekking heeft op een geschil tussen echtgenoten dat „rechtstreeks” voortvloeit uit hun huwelijksband of uit de ontbinding van hun huwelijk (*resulting directly from the matrimonial relationship or the dissolution*) dan wel of het veeleer gaat om een geschil tussen echtgenoten dat geen verband houdt met hun huwelijk (*having no connection with the marriage*) (zie arrest van 27 maart 1979, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] C-143/78, EU:C:1979:83).
- 47 In concrete gevallen moet derhalve mogelijkerwijs belang worden gehecht aan het antwoord op de vraag of de huwelijksband of, in voorkomend geval, het betoog van partijen daarover rechtens relevant is voor de uitkomst van het geschil. Aangenomen kan worden dat indien de mogelijke toetsing door de rechter of het huwelijk is gesloten of ontbonden rechtens niet relevant is voor de beslechting van de zaak voor zover het voorwerp ervan in de procedure is vastgesteld, de mogelijke huwelijksband kan worden opgevat als een (loutere)

nevenomstandigheid die niet „rechtstreeks” van invloed is op de uitkomst van het geschil, zodat een dergelijke omstandigheid er niet toe kan leiden dat de zaak het (specifieke) karakter van een huwelijksvermogenszaak verwerft.

- 48 Vanuit dit oogpunt is het mogelijk dat het antwoord op de gestelde vraag mede afhangt van het antwoord op de vraag of naar Tsjechisch recht (beslissend) belang moet worden gehecht aan het betoog van partijen en aan de rechterlijke vaststellingen met betrekking tot omstandigheden zoals de sluiting van het huwelijk en het daaruit voortvloeiende vermogensstelsel en derhalve of dat het wettelijke dan wel een contractueel stelsel was, wat het bijgevolg mogelijk kan maken om uit te gaan van het specifieke karakter van een huwelijksvermogenszaak, dat „rechtstreeks” voortvloeit uit het bestaan van de huwelijksband.

- 49 Naar Tsjechisch recht moet uit hoofde van het enkele feit dat het echtpaar langs contractuele weg heeft gekozen voor het stelsel van scheiding van goederen, zodat zij het goed staande hun huwelijk hebben verworven in het kader van de (gewone) gemeenschap, geen onderscheid worden gemaakt tussen hun (gewone) gemeenschap en andere vormen van mede-eigendom, ook niet vanuit het oogpunt van de gronden waarop de betreffende mede-eigendom moet worden opgeheven en de wijze waarop deze zal worden verdeeld.

- 50 Mede-eigenaren van een goed kunnen (en zijn dat ook vaak) echtgenoten gezamenlijk met andere personen zijn, die overigens bijzonder talrijk kunnen zijn. Een procedure tot opheffing en verdeling van een gemeenrechtelijke (vrije) gemeenschap kan bijgevolg ook betrekking hebben op goederen waarvan naast het betreffende echtpaar tevens derden deelgenoot zijn, die bijgevolg niet door de staat van de andere deelgenoten worden of kunnen worden geraakt (dat is niet toelaatbaar). In het geval van dergelijke derden hangt de rechterlijke bevoegdheid in procedures tot opheffing en verdeling van een vrije gemeenschap waarvan zij de deelgenoten zijn, derhalve af van het antwoord op de vraag of sommige van de andere deelgenoten gehuwd zijn, waarop deze derden geen enkele invloed hebben (en waarvan zij zich mogelijk niet eens bewust zijn), zodat dit voor hen in beginsel een loutere kwestie van toeval is. Vanuit het oogpunt van de deelname van derden aan een dergelijke procedure en van hun situatie is dat bijgevolg met zekerheid geen kwestie die kan voortvloeien uit hun huwelijksband.

- 51 Tegelijkertijd beantwoordt de procedure tot opheffing en verdeling van een vrije gemeenschap, als gewone figuur van het Tsjechische civielrecht, niet aan de doelstelling die wordt genoemd in de overwegingen van verordening 2016/1103, die er (onder meer) in bestaat om de vermogensrechtelijke betrekkingen van gehuwde paren gedurende hun huwelijk te vergemakkelijken, ook in het geval van de verdeling van het vermogen in het kader van één procedure voor een rechterlijke instantie van een enkele lidstaat door middel van een enkel instrument. Een dergelijke procedure houdt namelijk geen verband met de regeling van andere kwesties inzake de huwelijksband tussen partijen en houdt evenmin verband met de sluiting, het voortbestaan of de beëindiging van hun

huwelijk. Een vrije gemeenschap kan overigens zowel staande het huwelijk van de deelgenoten worden opgeheven en verdeeld als, in voorkomend geval, lange tijd na de beëindiging van het huwelijk. Vanuit temporeel oogpunt staan de opheffing en verdeling van een vrije gemeenschap daar volledig los van.

- 52 Het lijkt ook zinvol om erop te wijzen dat echtgenoten naar Tsjechisch recht (bij wijze van uitzondering) ook op het tijdstip van ontstaan of naar aanleiding het voortduren van het op hen van toepassing zijnde wettelijke vermogensstelsel, dat wil zeggen bij gebreke van een door hen gesloten overeenkomst ter zake van een ander vermogensstelsel, op basis van het gewone civielrechtelijke mede-eigendom een aandeel in een goed kunnen verwerven, bijvoorbeeld door de verkrijging daarvan middels schenking of door erfopvolging.
- 53 Hoewel het mogelijk lijkt om de gestelde vraag aldus te beantwoorden dat een procedure tot opheffing en verdeling van een vrije gemeenschap geen betrekking heeft op het huwelijksvermogensstelsel in de zin van artikel 1 en artikel 3, lid 1, onder a), van verordening 2016/1103, al was het maar omdat de deelgenoten het goed hebben verworven staande hun huwelijk, in het kader waarvan zij langs contractuele weg hebben gekozen voor het stelsel van scheiding van goederen, is de verwijzende rechter bijgevolg van oordeel dat er, gelet op de onderzochte bepalingen van het Unierecht, gerede twijfel kan bestaan over een dergelijke conclusie en dat het Hof deze bepalingen nog niet voldoende heeft uitgelegd.
- 54 Derhalve verzoekt de NS, die in de zin van artikel 267, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een rechterlijke instantie van een lidstaat is waarvan de beslissingen volgens het nationale recht niet vatbaar zijn voor hoger beroep en die derhalve gehouden is om het Hof te verzoeken om uitlegging van de handelingen van de organen van de Unie, het Hof om een prejudiciële beslissing over de hierboven gestelde vraag, die relevant is voor de inhoudelijke beslechting van de onderhavige zaak.

V. Schorsing van de behandeling

[OMISSIS] [nationale procedurekwesties]

Brno, 26 maart 2025

[OMISSIS] [ondertekening]

[OMISSIS] [nationale procedurekwesties]